

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33901
Nom	Història de l'art precolombí
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1006 - Grau d' Història de l'Art	Facultat de Geografia i Història	4	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1006 - Grau d' Història de l'Art	7 - Art i Territori	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
VAZQUEZ DE AGREDOS PASCUAL, MARIA LUISA	230 - Història de l'Art
VIDAL LORENZO, MARIA CRISTINA	230 - Història de l'Art

RESUM

Aquesta assignatura es centrarà en l'anàlisi, estudi i interpretació de les manifestacions artístiques de les 2 grans àrees culturals de l'antiga Amèrica: Mesoamèrica i àrea andina. A través d'una introducció a les principals civilitzacions que es desenvoluparen en aquestes dues àrees cultures s'abordaran aspectes com el temps i l'espai, els orígens de l'art, l'art i la concepció de l'Univers, la figura de l'artista, els convencionalismes en l'art, escriptura i iconografia, art i mitologia, urbanisme, arquitectura civil i religiosa, escultura, pintura, les arts sumptuàries, art i memòria: les runes arqueològiques i la recuperació del patrimoni.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Comprensió lectora i capacitat de redacció.

COMPETÈNCIES

1006 - Grau d' Història de l'Art

- Capacitat d'anàlisi i de síntesi a partir de la informació procedent dels diversos continguts de la història d'art i la seua aplicació en l'activitat professional.
- Capacitat per aplicar els coneixements bàsics adquirits a través d'un raonament crític aplicat a l'anàlisi i la valoració d'alternatives.
- Capacitat per aplicar els coneixements bàsics a futures situacions professionals, mitjançant l'organització i la planificació adequades dels continguts de la història de l'art.
- Capacitat per presentar i exposar oralment i per escrit projectes de gestió i de discussió de tots els camps d'actuació de la història de l'art.
- Capacitat per transmetre informació, tant oral com escrita, a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Capacitat per expressar de forma oral i escrita en la llengua pròpia i almenys en una llengua estrangera.
- Capacitat de lectura de l'entorn a partir de l'anàlisi, l'observació i la deducció de la informació procedent de les obres artístiques produïdes al llarg de la història.
- Desenvolupar les habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors de postgrau o doctorat amb un alt grau d'autonomia.
- Coneixement crític de les coordenades espaciotemporals de la història de l'art.
- Visió diacrònica regional i completa dels fenòmens artístics territorials.
- Coneixement de la bibliografia actualitzada, anàlisi crítica d'aquesta, i capacitat per realitzar una síntesi a partir d'un posicionament crític.
- Saber aplicar una metodologia científica per a qualsevol tipus d'actuació i de decisió en relació amb els coneixements d'història de l'art.
- Saber utilitzar els coneixements adquirits en la formulació d'hipòtesi, realització de síntesi i formulació ordenada de conclusions.
- Saber aplicar els coneixements instrumentals aplicats a la història de l'art per interpretar i manejar gràfics, fotografies, imatge en moviment, informàtica i materials de l'obra d'art.

- Motivació per la qualitat a través d'un compromís ètic personal amb l'entorn professional.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

A través d'aquesta assignatura es pretén que l'alumnat adquireixi una metodologia d'anàlisi i interpretació de l'urbanisme, l'arquitectura i les manifestacions artístiques de les principals cultures mesoamericanes i andines. L'alumne, per obtenir un resultat òptim, haurà d'assimilar els diferents llenguatges artístics propis d'aquestes cultures i relacionar-los amb els processos històrics i culturals que varen donar lloc a la seva formació i desenvolupament.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Temps i espai en les grans àrees culturals i geogràfiques de l'Amèrica Precolombina: Mesoamèrica i àrea andina

2. L'art de les cultures formatives de Mesoamèrica, l'art olmeca i el preclàssic

3. L'art del període clàssic en el Mèxic central: Teotihuacan

4. L'art maia

5. L'art postclàssic i la cultura azteca

6. L'art dels primers artistes i l'art de les cultures formatives de l'àrea andina: Chavín de Huántar i Paracas

7. L'art clàssic als Andes Centrals: Moche i Nazca

8. L'art inca i de les cultures postclàssiques andines

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	45,00	100
Pràctiques en aula	15,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	5,00	0
Estudi i treball autònom	25,00	0
Lectures de material complementari	20,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	20,00	0
Preparació de classes de teoria	5,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	5,00	0
Resolució de casos pràctics	10,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

El desenvolupament de l'assignatura s'estructura en els següents punts:

a) 3 hores de classe presencials:

Es tracta de lliçons teòric-pràctiques impartides per el professor, mitjançant mitjans audiovisuals, on s'exposen els aspectes essencials de la matèria, sistematitzant la bibliografia. Caldrà preparar dites classes amb lectures.

b) Assistència a seminaris, visites guiades i altres activitats, algunes de les quals pot ser d'assistència obligatòria. Aquestes activitats vindran determinades pel nombre d'alumnes.

c) Assistència a tutories. Els estudiants podran assistir en horari d'atenció a l'alumnat per a realitzar tot tipus de consultes sobre aspectes relacionats amb l'assignatura.

AVALUACIÓ

1. Examen final en acabar el quadrimestre. Tindrà caràcter teòric-pràctic. La qualificació per a que la prova escrita pugui ser ponderada amb els altres apartats serà d'un mínim de 4 sobre 10.
2. Control de les lectures recomanades pel professor.
3. Valoració de l'assistència a activitats complementàries

En síntesis:

Prova escrita: 60%

Lectures: 30%

Activitats complementàries: 10%

Per a la segona convocatòria es mantindrà la nota de les lectures i de les activitats complementàries obtingudes en la primera convocatòria. La qualificació per a que la prova escrita puga ser ponderada amb els altres apartats serà d'un mínim de 4 sobre 10.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- MILLER, M. Ellen (1999): Arte de Mesoamerica. De los olmecas a los aztecas, Destino, Barcelona.
- MUÑOZ, Gaspar (2006): La arquitectura maya. Biblioteca TC, Valencia.
- RIVERA, Miguel y Cristina VIDAL (1992): Arqueología americana, Ed. Síntesis, Madrid.
- STONE-MILLER, Rebecca (2002): Art of the Andes. From Chavin to Inca, Thames & Hudson, World of Arte Series, Londres y Nueva York.
- VIDAL, Cristina. (1999) (Ed.): Los Mayas. Ciudades Milenarias de Guatemala, catálogo de la exposición, Ayuntamiento de Zaragoza, Generalitat Valenciana y Ministerio de Educación y Ciencia.

Complementàries

- ALCINA, José (1990): El arte precolombino, Akal, Madrid.
- FUENTE, Beatriz. de la (Coord.) (1999): Pintura mural prehispánica, Lünweg, Barcelona.
- GENDROP, Paul (1993): Compendio de arte prehispánico, Editorial Trillas, México.
- GENDROP, Paul. y Doris. HEYDEN (1989): Arquitectura precolombina, Aguilar, Madrid.
- GRUBE, Nikolai (2001): Los Mayas: una civilización milenaria, Könemann, Colonia.
- KUBLER, Georges (1999): Arte y arquitectura en la América precolonial, Manuales de Arte Cátedra, 2ªed., Madrid.
- LÓPEZ GUZMÁN, Rafael Dir. (2004): Perú indígena y virreinal. Catálogo de la exposición, SEACEX, Madrid.
- WESTHEIM, Paul (1957): Ideas fundamentales del arte prehispánico en México, FCE, México.
- MILLER, M. Ellen y Karl TAUBE (1997): The Gods and Symbols of Ancient México and the Maya, Thames & Hudson, Londres y Nueva York.

- RIVERA, Miguel (2001): La ciudad maya. Un escenario sagrado, Editorial Complutense, Madrid.
- RIVERA, Miguel (2006): Arte Precolombino, Enciclopedia Ars Magna, Barcelona.
- SCHELE, Linda y M. Ellen MILLER (1992): The Blood of Kings. Dynasty and Ritual in Maya Art, Thames and Hudson, Londres.
- VV.AA. (1991): Los incas y el antiguo Perú, catálogo de la exposición, Madrid.
- VÁZQUEZ DE ÁGREDOS, Mª Luisa (2010): La pintura mural maya, UNAM, Mérida.
- VIDAL, Cristina (2004): Tradición e innovación en el arte del antiguo Perú, Perú, indígena y virreinal, catálogo de la exposición, SEACEX, Madrid.
- VIDAL, Cristina y Gaspar MUÑOZ (1997): Tikal. El Gran Jaguar, Agencia Española de Cooperación Internacional, Madrid.
- VIDAL, Cristina y MUÑOZ, Gaspar Eds. (2014): Artistic Expressions in Maya Architecture: Analysis and Documentation Techniques, Archaeopress, Oxford.
- VIDAL, Cristina y Gaspar MUÑOZ Eds. (2009): Los grafitos mayas. Cuadernos de arquitectura y arqueología maya, Editorial UPV, Valencia.
- WESTHEIM, Paul (1957): Ideas fundamentales del arte prehispánico en México, FCE, México.